

**Az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola
minőségbiztosítási terve 2019 - 2024¹**

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Doktori Tanácsa

az Egyetemi Doktori Szabályzat 6. § r) pontjában szabályozott hatáskörében,

az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Tudományági Doktori Tanács (a továbbiakban: TDT) véleményének figyelembe vételével,

az ELTE Szenátusa által 2016. október 24-én elfogadott Egyetemi Minőségfejlesztési Program (Szenátus CCXXIV/2016. (X. 24.) Szen. sz. határozata),

az ELTE Minőségügy Kézikönyve (Szenátus CCXXIV/2016. (X. 24.) Szen. sz. határozata) alapján

– figyelemmel a Programban kinyilvánított alapértékekre (minőség, értékteremtés, értékörzés, átláthatóság, nyitottság, tolerancia és esélyegyenlőség), valamint

az Országos Doktori Tanácsnak a doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításáról közzétett ajánlásában felsorolt elvekre (szakmai kontroll, nyilvánosság, visszacsatolás, egyéni felelősség, dokumentálás) –

az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola 2019-2024 közötti időszakra vonatkozó minőségbiztosítási tervét az alábbiakban hagyja jóvá:

1. A működés és a minőségbiztosítási terv normatív alapjai

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola (a továbbiakban: Doktori Iskola) működése és minőségbiztosítási terve – az ELTE Minőségfejlesztési Programjában meghatározott törvényesség elvének megfelelően – a nemzeti felsőoktatási törvényről szóló 2011. évi CCIV. törvény és a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII.19.) Korm. rendelet alapján, az ELTE Szenátusának CXCV/2016. (VI. 27.) Szen. sz. határozatával elfogadott, az ELTE SZMSZ II. kötet, Hallgatói Követelményrendszer 6. mellékletét képező Egyetemi Doktori Szabályzat, ezen belül a Kari Doktori Szabályzat és a Doktori Iskola Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített, a doktori képzés és fokozatszerzés minőségét garantáló szabályokon alapul. Ezekről a szabályokról eltérni nem lehet, maradéktalan betartásukat az Egyetemi Doktori Tanács folyamatosan ellenőrzi.

Doktori képzés

2. A doktori témák kiírása, a témakiírás/témavezetés értékelése

A doktori témák kiírásáról – a témakiíró tudományos tevékenységének és a témák tudományos megfelelőségének és teljesíthetőségének értékelésével – az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Tudományági Doktori Tanács (a továbbiakban: TDT) dönt.

¹ Az Egyetemi Doktori Tanács a 2019. április 4. ülésén, az 5.1.2. sz. határozatával hagyta jóvá.

A TDT a Doktori Iskola oktatói közül azokat minősíti témakiíróknak, akik folyamatosan aktív kutató munkát végeznek, azaz akiknél a témák meghirdetését megelőző 5 év tudományos közleményeinek mutatói jelentősen meghaladják a Doktori Iskola fokozatszerzéshez előírt publikációs követelményeit. A tudományos tevékenységet a Magyar Tudományos Művek Tárában nyilvántartott és folyamatosan frissített adatokkal kell igazolni.

A Doktori Iskola vezetője hagyja jóvá a doktoranduszoknak a témavezető segítségével az első szemeszter végéig összeállított tanulmányi tervét, és ha szükséges, jelzi észrevételeit a hallgatónak, illetőleg a témavezetőnek. A Doktori Iskola vezetője elsősorban az elektronikus tanulmányi rendszerben rögzített adatok alapján folyamatosan nyomon követi a doktoranduszok tanulmányi előmenetelét és kutatómunkáját. A TDT – a Doktori Iskola vezetőjének ellenőrzése és értékelése alapján – értékeli a témavezetők meghatározott doktorandusszal kapcsolatos tevékenységét. A doktori iskola vezetője a témavezetőknek jelzi, ha a hallgató munkájában – különösen, ha a kutatási tevékenységében lemaradást észlel. Ha szükséges, a kutatóhely vezetőjének bevonásával értékeli a hallgató előmenetelét.

A TDT figyelemmel kíséri az abszolutórium megszerzése után folytatott kutatóhelyi és témavezetői munkát is, ha a volt hallgató és a doktori iskola, a kutatóhely illetve a témavezető megállapodást kötött a doktori témavezetőségről és a fokozatszerzés elősegítéséről. Szükség szerint tájékoztatást kér a témavezetőtől a doktori értekezés készültségi állapotáról.

A TDT visszavonja a témakiírói/témavezetői megbízatást attól az oktatótól, aki a jogszabályokban, az egyetemi doktori szabályzatokban, vagy az előzőek szerinti megállapodásban vállalt kötelezettségeinek – önhibájából – nem tesz eleget.

A TDT évente értékeli a kiírt témákat, és a felvételi tapasztalatok alapján, az ELTE Doktorandusz Önkormányzat (DÖK) jogi kari képviselőinek javaslatait is figyelembe véve, javaslatot tehet a kutatóhelyek (tanszékek) vezetőinek, illetőleg a témakiíróknak a témák módosítására, új témák kiírására.

3. Felvétel a Doktori Iskolába

A Doktori Iskolába való jelentkezés feltétele, hogy a jelölt főszabályként legalább cum laude/ jórendű minősítésű diplomával rendelkezzen, és egy, a Kari Doktori Szabályzatban felsorolt világnyelvből szerzett B2 szintű (korábban középfokú C típusú) nyelvvizsgát igazoljon. A jelentkező rite minősítésű diplomával csak akkor vehető fel, ha nemzetközi szakmai versenyen vagy az Országos Tudományos Diákköri Konferencia Állam- és Jogtudományi Szekciójában I-III. helyezést ért el, vagy a jelentkezést megelőző publikációs tevékenysége igazolja a tudományos munkára való képességét.

A felvételi eljárásban a TDT által kijelölt háromtagú felvételi bizottság – melynek tagjai a Doktori Iskola Tanácsának két törzstagja, valamint a DÖK képviselője – vizsgálja a jelölt kutatási tervét, annak megvalósíthatóságát, valamint azokat a feltételeket, amelyek a kutatóhelyen szükségesek a kutatási program teljesítéséhez. A felvételre csak akkor kerülhet sor, ha a kutatóhelyként működő tanszék(ek) tudja(k) biztosítani mind a megfelelő

témavezetést, mind pedig a fokozatszerzés során szükséges szakmai segítséget és kutatóhelyi ellenőrzést.

A felvételtől a Doktori Iskola Működési Szabályzatában előírt pontrendszer alkalmazásával a TDT dönt. A pontrendszer előnyben részesíti azokat a hallgatókat, akik korábbi tudományos diákköri munkájukkal kiemelkedő eredményeket értek el (nemzetközi tanulmányi, perbeszéd stb. versenyeken, OTDK-n elért helyezések), más tudományos programokban részt vettek, szakkollégiumi tevékenységet folytattak, konferencia előadásaik voltak, külföldi részképzésben sikeres tanulmányokat folytattak, hallgatói közösségi tevékenységet végeztek, továbbá kiemelkedő idegennyelvi ismeretekkel rendelkeznek.

Az egyéni képzésre való felvételnél felvételi feltétel, hogy a jelölt korábban már elismert folyóiratokban publikált tanulmányaival bizonyítsa a képzésre való alkalmasságát, és diplomáját legalább a képzést megelőzően három évvel szerezte.

4. A képzési terv

A doktori képzés kurzusai – tanulmányi és kutatási modulra osztva – a Doktori Iskola három doktori programjának (jogtudományi, kriminológia és a kifutó Doctorate in Global and Cultural Criminology - DCGC) képzési tervei határozzák meg.

A képzési terv összeállítása, módosítása a Doktori Iskola Tanácsának kezdeményezésére indul. A képzési tervet a TDT értékeli, majd az Egyetemi Doktori Tanács – egyetértése esetén az ELTE Szenátusa elé terjeszti elfogadásra. Az állam- és jogtudományi doktori program és a kriminológia doktori program képzési terveit 2016 nyarán fogadta el a Szenátus, az új képzés rendszerre való áttérés alapjául. A képzési tervek felülvizsgálatára legkorábban két tanév befejeződése után kerülhet sor, a komplex vizsgák tapasztalatainak átfogó értékelését követően.

5. A doktoranduszok kutató munkája

Az állam- és jogtudományi kutatások – a tudományág sajátosságai miatt – alapvetően egyéni kutatómunkára épülnek, illetőleg a kutatási együttműködésekben is általában jól körülhatárolható az egyes résztvevők egyéni kutatási területe. Ezért a Doktori Iskola kiemelt fontosságúnak tartja, hogy a doktoranduszok tanulmányi terve az első képzési ciklusban félévekre lebontva részletes kutatási tervet is tartalmazzon. A képzés második ciklusára vonatkozó képzési terv a komplex vizsga kutatási dokumentációjának a része. A kutatási dokumentáció írásbeli értékelése tartalmazza a kutatási terv értékelését is, összevetve az első négy félév kutatási beszámolójában szereplő eredményekkel, és ennek alapján véleményezi a tevékenység megvalósíthatóságát a képzés második ciklusában. A komplex vizsgán a hallgatónak szóban is ismertetnie kell a kutatási tervét és erre a vizsgabizottság minden tagja észrevételt tehet. A komplex vizsgának a kutatási dokumentációra vonatkozó elutasító döntése utóvizsgán sem javítható.

A doktori képzés során a TDT engedélyezi a külföldi egyetemen folytatandó részképzést, és ismeri el – kreditbeszámítással – az ott teljesített tanulmányokat és kutató munkát.

A Doktori Iskola célja, hogy az állami ösztöndíjas hallgatók legalább egy szemeszterben külföldi részképzésen vegyenek részt. A részképzésen túl a Doktori Iskola co-tutelle megállapodás megkötését is vállalja meghatározott doktoranduszok kettős doktori fokozatának (double degree) megszerzése érdekében.

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Kara, valamint a Doktori Iskola a doktoranduszok kutató munkájához az alábbi támogatásokat nyújtja:

- a karon működő doktori iskolák két évente doktorandusz konferenciát rendeznek, ahol a doktori iskolák aktív hallgatói és az öt éven belül abszolutóriumot szerzett volt hallgatók tartanak előadásokat. Az előadások írásos változatát „Jogi tanulmányok” címmel, elektronikus úton, a kari honlapon közzétett kötetekben publikáljuk;
- a Kar illetőleg – külső forrásból – a doktori iskola pályázati úton támogatást nyújt doktoranduszoknak szakkönyv-beszerzéshez; külföldi tanulmányút vagy konferencia szereplés kiadásaihoz.

Az egyéni kutató munkát segíti elő a bírói gyakorlat megismertetésével és a jogalkalmazás során felmerülő elméleti problémák feldolgozásával az az együttműködési program, melyet a Kúria kezdeményezett 2014-ben a jogtudományi doktori iskolákkal. A Doktori Iskola érdekelt a gyakornoki program eredményes működésében. A TDT kiemelten figyeli a gyakornoki program teljesítését, és a Kúria értékelése alapján személyre szólóan értékeli a doktoranduszok gyakornoki működését.

A Doktori Iskolában – a tanulmányi és kutatási követelmények teljesítésén túl – az abszolutórium kiállításának a feltétele, hogy a doktorandusz a kutatási témájából legalább öt, minimum egy-egy szerzői ív terjedelmű, nyomtatott vagy elektronikus publikációt megjelentetett. Publikációként csak olyan közlemény vehető figyelembe, amely az MTMT adatbázisában megtalálható.

6. Monitoring

A doktori képzés színvonala felett a doktori programok vezetői, a Doktori Iskola vezetője, a Doktori Iskola Tanácsa és a TDT őrködik. A folyamatos ellenőrzést és értékelést az alábbi jogosítványok biztosítják:

- a TDT tesz javaslatot a Doktori Iskola törzstagjaira; fogadja el a témakiírók/témavezető személyét és témakiírásokat; illetőleg szemeszterenként jóváhagyja a Doktori Iskolában oktatók személyét;
- a doktori iskola vezetője, valamint a Doktori Iskola tanácsa tájékoztatást kérhet a témavezetőktől, a doktori programok vezetőitől és a kutatóhelyek (tanszékek) vezetőitől az egyes doktoranduszok tanulmányi tervének teljesítéséről;
- a TDT elfogadja és az EDT elé terjeszti a doktori iskolák éves beszámolóját;
- a TDT dönt a Doktori Iskolába való felvételtől, a külföldi részképzés engedélyezéséről és a teljesítés beszámításáról;

- a TDT dönt a komplex vizsgára bocsáthatóságról, a komplexvizsga-bizottságok összetételéről, a vizsgakövetelményekről; továbbá a vizsgajegyzőkönyvek és a kutatási dokumentációk írásos értékelése alapján ellenőrzi a vizsga lefolytatását;
- a doktori iskola vezetője és a Doktori Iskola Tanácsa figyelemmel kíséri a témavezetői munkát; és értékeli azt: ellenőrzi, hogy egy témavezetőnél ne haladja meg a hallgatók száma lehetősége a 3-at, kiemelkedő iskolateremtő személyiségek esetén a MAB követelményeiben előírt 6-ot; külön vizsgálja a lemorzsolódások okait és ezt – ha szükséges – értékeli a témavezetővel, ill. a kutatóhely(tanszék) vezetőjével
- a Doktori Iskola vezetője ellenőrzi és értékeli a doktoranduszok tanulmányi tervét és ezek teljesítésének témavezetői értékelését;
- a hallgató publikációi nyomon követhetők a MTMT adattárban.

Doktori fokozatszerzés

7. A PhD fokozatszerzés publikációs követelményei

Már az abszolutórium kiállításának a feltétele, hogy a doktorandusz a kutatási témájából legalább öt, minimum egy-egy szerzői ív terjedelmű, nyomtatott vagy elektronikus publikációt megjelentessen. A doktori eljárás feltételei ezt azzal egészítik ki, hogy az eljárás megindítása akkor kérelmezhető, ha a pályázó rendelkezik legalább öt, az adott a szakterület által rangosnak tartott, lektorált tudományos folyóiratban, tanulmánykötetben megjelent, külföldi megjelenés esetén közlésre már elfogadott tanulmánnyal, amelyek közül legalább három az értekezés témakörébe tartozó témát dolgoz fel. Ebben az esetben is feltétel, hogy a megjelent közlemények adatai szerepeljenek az MTMT adatbázisában.

A 2016 előtti képzési rendben végzettek esetén a doktori eljárásban a doktori értekezést a szigorlati és a bíráló bizottság tagjai (az új képzési rend szerint csak bíráló bizottság van) kapják meg elektronikus formában, az értekezés nyomtatott változata pedig az eljárás egész időtartama alatt megtekinthető a Doktori Iskola adminisztrációjának irodájában. (Kérésre a bizottságok tagjainak a nyomtatott változatban is megküldjük az értekezést.) A téziseket a nyilvános vita meghirdetésekor közzéteszük a www.doktori.hu honlapon.

Az értekezés nyilvánosságát biztosítja, de egyúttal a doktorjelölt szerzői jogait is védi, hogy az értekezést a doktori eljárás megindításakor fel kell tölteni az ELTE Digitális Tudástárba (EDIT). Ez egyúttal biztosíték arra is, hogy az értekezés a doktori eljárás során már nem változtatható meg. A doktori értekezés nyilvánossá tételét – a sikeres fokozatszerzést követően – az Egyetemi Könyvtár biztosítja, részben a nyomtatott példány megőrzésével és a könyvtári olvasás lehetőségével, részben oly módon, hogy nyilvánosan olvashatóvá teszi az értekezés EDIT-be feltöltött szövegét, és egyúttal megteremti az MTMT-vel való adatkapcsolatot.

8. Fokozatszerzési eljárás

A fokozatszerzési eljárás első biztosítéka, hogy a Doktori Iskolában – még a régi képzési rend alapján is – főszabályként kész értekezéssel kezdeményezhető a doktori eljárás. Egészen

kivételes indokokra (pl. doktorjelölti ösztöndíj, támogatás elnyerése) tekintettel előfordult, hogy a TDT csak a doktori tézisek alapján engedélyezte a doktori az eljárás megindítását. (Utoljára az ÚNKP keretében elnyerhető doktorjelölti ösztöndíjra tekintettel volt ilyen, és csak ezért fordulhat elő a jövőben is a régi képzés szerint fokozatszerzési eljárást indítók esetében.) Az új képzési rendben erre nincs lehetőség, így a fokozatszerzési eljárás az elkészült és a kutatóhelyi vitán az eljárás megindítására alkalmas minőségűnek ítélt értekezéssel kezdeményezhető.

A kutatóhelyi vitára minden esetben meg kell hívni a Kar valamennyi oktatóját, a többi jogi kar társtanszékének és a jogtudományi (kriminológiai) kutatással foglalkozó kutatóintézeteknek a képviselőit. A kutatóhelyi vitán résztvevőknek nyilatkozniuk kell, hogy a pályázó és az értekezés alkalmas a doktori eljárásra bocsátásra. A kutatóhelyi vitán elhangzott észrevételeket és a nyilatkozatokat jegyzőkönyv rögzíti.

A doktori eljárásban közreműködő testületek összetételét, az intézményi belső tagok és a külső közreműködők arányát (legalább 1/3 külső tag), valamint az összeférhetetlenségi szabályokat az Egyetemi Doktori Szabályzat és a Kari Doktori Szabályzat részletesen előírja. E szabályoktól semmilyen indokkal nem lehet eltérni.

A nyilvános vitára ugyanaz a szakmai kör kap meghívást, akik a kutatóhelyi vitára, de a vita nyilvánosságára tekintettel azon bárki részt vehet. A vitát a www.doktori.hu honlapon kívül a Doktori Iskola honlapján és kari hirdetőtáblán is meg kell hirdetni.

A fokozat odaítélésére a bíráló bizottság tagjai titkos szavazással tesznek javaslatot, de a szavazás pontszámokban kifejezett eredményét a nyilvános vitán ki kell hirdetni, és a szavazás eredményét nyilvánosan meg kell indokolni.

A doktori szigorlat és a nyilvános vita törvényes és szakszerű lefolytatását a TDT ellenőrzi, és csak a jogszabályokban, szabályzatokban előírtak szerint lefolytatott eljárás és pozitív bíráló bizottsági javaslat alapján tesz javaslatot az EDT-nek a doktori fokozat odaítélésére.

Az EDT a doktori fokozatról szóló döntése előtt – a benyújtott dokumentumok alapján – ugyancsak meggyőződik a doktori eljárás szabályos lefolytatásáról, és a TDT javaslat megalapozottságáról.

Budapest, 2019. március 19.

Dr. Kukorelli István
elnök